

Inhoudsopgave

WOORD VOORAF	2
SAMENSTELLING	4
SAMENSTELLING VLAAMSE MEDIARAAD OP 31 DECEMBER 1999	4
WERKING	5
ADVIEZEN	7
CHRONOLOGISCH OVERZICHT VAN DE UITGEBRACHTE ADVIEZEN	7
INHOUDELIJK OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN	8
<i>Voorstel van decreet</i>	8
<i>Ontwerp van besluit</i>	9
<i>Voorontwerpen van besluit</i>	11
<i>Film</i>	12
<i>Pers</i>	13
<i>Kabel</i>	13

WOORD VOORAF

In oktober 1998 werd de "nieuwe" Vlaamse Mediaraad geïnstalleerd. Wij kunnen dus thans terugblikken op een ruim jaar van activiteiten en dit is meteen de uitnodiging tot een reflectie.

In totaal werden in 1999 zeven adviezen uitgebracht waarvan drie op eigen initiatief.

De drie adviezen die verstrekt werden op verzoek van de minister hadden betrekking op de lijst van evenementen die prioritair in aanmerking komen voor uitzending op de opennet omroepen (1999/03), het toekennen van productiepremies (1999/04), erkenning van levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio- en TV-programma's op de openbare omroep VRT (1999/05).

De vier adviezen die op eigen initiatief werden uitgebracht hadden betrekking op zeer uiteenlopende materies: de Beleidsbrief Film, de opleiding van journalisten, een negatieve reactie op de oprichting van de Vlaamse Kijk- en Luisterraad en de segmentatie van het kabelaanbod.

In zijn advies 1999/02 zette de Vlaamse Mediaraad zich af tegen de oprichting van de Vlaamse Kijk- en Luisterraad. Het ging hier om de installatie van de zoveelste raad en volgens de Mediaraad werkt een dergelijke versnippering een coherent mediabeleid niet in de hand.

Het advies met betrekking tot de journalistenopleiding (1999/06) wou een ruggesteun bieden aan een universitair initiatief voor de oprichting van een postacademische opleiding voor journalisten, waarbij universiteiten, journalisten en uitgevers nauw betrokken zijn. De Vlaamse overheid heeft immers in het kader van de steun aan de pers voorzien in een Fonds dat de opleiding van journalisten mee zal financieren. De Vlaamse Mediaraad wenst met dit initiatief de kwaliteit van de journalistiek in Vlaanderen te stimuleren.

In de loop van 1999 werd een werkgroep opgericht ter voorbereiding van een advies rond de segmentatie van de kabel. Aanleiding hiervoor was de aankondiging van Electrabel het basispakket via kabel te zullen verminderen. De werkgroep hoorde een aantal experts (E. Blomme, Integan; Prof. Dr. Martens, Informatietechnologie RUG; P. Kokken, ECCA).

Na 5 werkvergaderingen werd een advies (1999/07) geformuleerd, waarbij vooral een pleidooi werd gehouden voor het behoud van het huidige basispakket, dat zo gediversifieerd mogelijk moet blijven en dat zich dus in essentie afzette tegen een trend dat in de toekomst steeds meer zal moeten betaald worden voor televisie.

Door de regeringswissel waardoor een nieuw minister, Dirk Van Mechelen, aantrad, werden de activiteiten even stilgelegd in afwachting van de Beleidsbrief inzake media.

De Beleidsnota die door de minister werd toegelicht (maart 2000), schuift een aantal belangrijke mediabeleidsvragen naar voor: de lancering van landelijke private radio's, de herziening van het statuut van private lokale radio's, alsook van regionale televisie-omroepen; de afschaffing van de vijfminutenregel rond kinderprogramma's, het nieuwe beheerscontract van de VRT en de kwaliteitseis. Tevens wordt in de Beleidsbrief ruime aandacht gevraagd voor het uittekenen van een beleid inzake de implementatie van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, de convergentie tussen de diverse mediasectoren, enzovoort. Heel veel vragen met heel veel werk voor de Vlaamse Mediaraad.

Eén van de knelpunten voor het uittekenen van een relevant beleid is het acute tijdsgebrek van de meeste leden van de Mediaraad. Zij hebben allen drukke beroepsbezigheden en kunnen zich niet altijd voldoende inzetten voor de veeleisende taken van de werkgroepen. Hun enthousiasme, hun expertise en inbreng is nochtans vaak zeer groot. Wij sluiten dit jaarverslag af met een pleidooi voor een nog betere infrastructuur, waarbij in de toekomst meer beroep kan gedaan worden op externe deskundigen die mee ingeschakeld zullen worden bij de voorbereidende taken van de werkgroepen. Naast ondersteuning van de werkgroepen lijkt het uitbesteden van studies rond bepaalde beleidsthema's, waarover de Vlaamse Mediaraad zich in de toekomst zal buigen, bovendien een dringende noodzaak.

Prof. Dr. E. De Bens
Voorzitter Vlaamse Mediaraad

SAMENSTELLING

Samenstelling Vlaamse Mediaraad op 31 december 1999

Effectief lid

Plaatsvervangend lid

Mediadeskundigen

De Bens Els – voorzitter
Dumortier Jos
Van den Bulck Jan
Voorhoof Dirk
Pauwels Caroline

Vyncke Patrick
Uyttendaele Caroline
Vandebosch Heidi
Castille Valérie
Goyvaerts Peter

Vertegenwoordigers van de gebruikers

Albrechts Jules – ondervoorzitter
De Bethune-Drieskens A.
Van Poucke Wim¹
Mechels Ivo
Notte Johan

Houthuys Kris
Vansteenbrugge Carine
Joossens Luk²
De Koster Olivia
Van De Genachte Catherine

Vertegenwoordigers van de mediasector

Verfaellie Marleen
Fordyn Alex
Vercruysse Lut
Convent Christophe
Puttemans Karla
Carlier Françoise
Van Ransbeek Roger
Neyts Freddy
Copers Annemie
Terrie Jan
Lybeer Gerry

Peeters Jan
Walgrave Elisabeth
Meysmans Monika
Sohie Theo³
Breuls Paul
Tubbax Rick
Van Moer Greta
Persoons Philippe
Vanheerentals Luc⁴
Blomme Etienne
De Paepe Robert

¹ Opvolger van Lut Verschingel (MB van 30 november 1999)

² Opvolger van Wim Van Poucke (MB van 30 november 1999)

³ Opvolger van Dirk Saen (MB van 9 december 1999)

⁴ Opvolger van Eric Donckier de Donceel (MB van 30 november 1999)

WERKING

Aantal vergaderingen

De Vlaamse Mediaraad kwam zes maal samen in 1999.

Aanwezigen per vergadering

11 januari 1999:	20
15 maart 1999:	16
18 mei 1999:	18
24 juni 1999:	15
27 september 1999:	16
6 december 1999:	13

Werkgroepen

Binnen de Vlaamse Mediaraad werden in 1999 een aantal werkgroepen opgericht.

Segmentatie kabelaanbod

Leden:

E. De Bens - voorzitter	J. Albrechts
A. Fordyn	G. Van Moer
L. Vercruysse	I. Mechels
E. Blomme	

De werkgroep kwam vier maal samen en boog zich over het advies dat de Vlaamse Mediaraad op eigen initiatief uitbracht inzake het televisie-aanbod via de kabel.

Eind 1999 werden nog twee werkgroepen opgericht, die echter hun werkzaamheden startten in 2000.

Reclame en kinderen

Leden:

E. De Bens - voorzitter	D. Voorhoof
C. Vansteenbrugge	C. Convent
L. Joossens	R. De Paepe
F. Carlier	

Must-carry

Leden:

C. Pauwels	K. Puttemans
C. Uyttendaele	D. Voorhoof
M. Verfaellie.	

ADVIEZEN

Chronologisch overzicht van de uitgebrachte adviezen

<u>Onderwerp</u>	<u>Advies nummer - datum</u>
✓ Beleidsbrief <i>Film in Vlaanderen</i>	1999/001 – 11/01/1999
✓ Voorstel van decreet van de heer Michel Doomst houdende wijziging van de artikelen 78 en 79 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 – bescherming minderjarigen – oprichting Vlaamse Kijk –en Luisterraad voor Radio en Televisie	1999/002 – 15/03/1999
✓ Voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de lijst van evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving	1999/003 – 15/03/1999
✓ Voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende toekenning van productiepremie's aan sommige audiovisuele producties	1999/004 – 15/03/1999
✓ Ontwerpbesluit van de Vlaamse regering houdende de voorwaarden, procedure en duur van de erkenning van levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio –en televisie-programma's op Vlaamse Radio en Televisie (VRT)	1999/005 – 18/05/1999
✓ Opleiding journalisten	1999/006 – 18/05/1999
✓ Televisie-aanbod via de kabel	1999/007 – 06/12/1999

Inhoudelijk overzicht van de adviezen

VOORSTEL VAN DECREET

Voorstel van decreet van de heer Michel Doomst houdende wijziging van de artikelen 78 en 79 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 – Bescherming van minderjarigen en de oprichting van de Vlaamse Kijk –en Luisterraad voor Radio en Televisie

Het artikel 78, §1, lid 1 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie stelt dat omroepen geen programma's mogen uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, inzonderheid programma's met pornografische scènes of metodeloos geweld.

Toezicht op deze bepaling zal gebeuren door de Vlaamse Kijk –en Luisterraad voor Radio en Televisie.

De Vlaamse Mediaraad bracht op 15 maart 1999 unaniem een dringend advies uit over dit voorstel van decreet, dat reeds op 11 februari door de Commissie Media was goedgekeurd. De Vlaamse Mediaraad betreurt in haar advies dat een nieuwe raad wordt geïnstalleerd en dit terwijl het Vlaams Commissariaat voor de Media werd opgericht om de taken van vroeger bestaande en intussen opgeheven raden te centraliseren. Nieuwe initiatieven, de bestaande regelgeving en het gevoerde beleid zouden in de toekomst beter op elkaar afgestemd moeten worden.

Hoewel dit advies nog voor enige opschudding zorgde tijdens de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement op 16 maart 1999, keurde het Vlaams Parlement de tekst niettemin goed.

Het voorstel resulteerde in het decreet van 30 maart 1999 houdende wijziging van de artikelen 78 en 79 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995. (Belgisch Staatsblad, 11 mei 1999).

Op het ogenblik van de redactie van dit jaarverslag (april 2000) was de Vlaamse Kijk –en Luisterraad nog niet operationeel).

ONTWERP VAN BESLUIT

Ontwerpbesluit van de Vlaamse regering houdende de voorwaarden, procedure en duur van de erkenning van levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio –en televisieprogramma's op de Vlaamse Radio en Televisie (VRT)

Het ontwerp van besluit geeft uitvoering aan de artikelen 27 bis, § 3, 27 ter, § 3 en 27 quater, § 2 van de gewijzigde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995. Deze voorzien dat de Vlaamse regering de voorwaarden, de duur en de procedure van erkenning bepaalt van de levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen.

Uitgangspunt zijn de decretale bepalingen en het behouden van het huidige systeem mits een minimaal aantal toevoegingen. Uit de memorie van toelichting bij het decreet van 29 april 1997 betreffende de omzetting van de BRTN in een naamloze vennootschap van publiek recht blijkt immers dat de decreetgever het bestaande systeem met betrekking tot de erkenning van de verenigingen voor het verzorgen van radio –en televisieprogramma's wenst te handhaven, met uitzondering van de wijzigingen die werden goedgekeurd voor de sociaal-economische verenigingen die televisieprogramma's verzorgen.

De belangrijkste kritiek van de Vlaamse Mediaraad betrof de vaststelling dat de erkenning van de andere levensbeschouwelijke verenigingen, naast de twee die overeenstemmen met de meest representatieve levensbeschouwelijkstromingen, opnieuw naar het politieke niveau verschoven werd. De erkenningsaanvraag moest immers een ondertekende verklaring bevatten van ten minste twee leden van ten minste vier politieke fracties van het Vlaams Parlement dat zij de aanvraag steunen. Omdat er geen criteria waren aan de hand waarvan de erkenning kan gebeuren, vond de Vlaamse Mediaraad deze wijze van erkennen moeilijk verdedigbaar. De Raad stelde voor dat gedacht kon worden aan een verwijzing naar de erkende erediensten met dien verstande dat één representatieve levensbeschouwelijke vereniging per erkende eredienst zou worden erkend.

De Vlaamse Mediaraad wees erop dat sociaal-economische verenigingen uitsluitend radioprogramma's kunnen verzorgen. De vergadering meent dat dit in het opschrift van het besluit moet worden verduidelijkt en suggereert derhalve volgende tekstaanpassing "...het verzorgen van radio- **en/of** televisieprogramma's op de Vlaamse Radio en Televisie (VRT)".

De Vlaamse Mediaraad sprak zich ook uit tegen de erkenning van een gezinsorganisatie voor het verzorgen van radioprogramma's.

Tenslotte merkte de Vlaamse Mediaraad op dat het besluit niets voorziet over de intrekking van de erkenning. Overeenkomstig de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 vervalt de erkenning van rechtswege indien de vereniging

veroordeeld is voor de inhoud van een door haar verzorgd programma op grond van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden.

De Vlaamse Mediaraad vindt het schrijnend dat behalve racisme en xenofobie, al het overige schijnbaar toegelaten wordt in deze programma's.

De Vlaamse Mediaraad stelde ook vast dat een toezichtsorgaan op de naleving van deze regelgeving ontbreekt.

Het ontwerp van besluit resulteerde in het besluit van de Vlaamse regering van 15 oktober 1999 houdende de voorwaarden, procedure en duur van de erkenning van levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio –en/of televisieprogramma's op de Vlaamse Radio en Televisie-omroep (VRT) (Belgisch Staatsblad, 11 november 1999).

Uit het opschrift van het besluit blijkt dat de Vlaamse Mediaraad in zijn opmerking werd gevolgd. Dit geldt ook voor de kritiek met betrekking tot het erkennen van andere levensbeschouwelijke verenigingen. Het besluit nam het voorstel van de Vlaamse Mediaraad over: naast twee levensbeschouwelijke verenigingen die overeenstemmen met de meest representatieve levensbeschouwelijke stromingen, kunnen er andere levensbeschouwelijke verenigingen worden erkend, met dien verstande dat ten hoogste één representatieve levensbeschouwelijke vereniging per wettelijk erkende eredienst wordt erkend.

De erkenning van een gezinsorganisatie voor het verzorgen van radioprogramma's werd daarentegen in het besluit behouden. De decreetgever heeft immers duidelijk de bedoeling geuit om de bestaande radiotoestand te handhaven en dus de erkenning van dergelijke vereniging te verdedigen.

VOORONTWERPEN VAN BESLUIT

Voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de lijst van evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving

Naast een defintie van een evenement van aanzienlijk belang, geeft de tekst een opsomming van evenementen van aanzienlijk belang die op kosteloze televisie gevolgd moeten kunnen worden. Daarnaast waarborgt de tekst de terbeschikkingstelling tegen redelijke prijzen op kosteloze televisie van dergelijke evenementen wanneer niet-opennet-omroepen hierop exclusieve rechten hebben verworven.

Het toezicht op het mechanisme zal moeten worden uitgeoefend door het Vlaams Commissariaat voor de Media.

De Vlaamse Mediaraad betreurt de arbitraire wijze van samenstelling van deze lijst. De Vlaamse Mediaraad vindt de lijst te lang en miste enige toelichting bij de selectie. Daarnaast stelde de Vlaamse Mediaraad nog een aantal tekstaanpassingen voor.

Op het ogenblik van de redactie van dit jaarverslag (april 2000), resulteerde dit ontwerp nog niet in een besluit van de Vlaamse regering.

Voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende toekenning van productiepremies aan sommige audiovisuele producties

Dit ontwerp van besluit beoogt een grotere transparantie en een drastische inkorting van de procedures door het vastleggen van maximale subsidiegrenzen aan audiovisuele producties.

De Vlaamse Mediaraad bracht hieromtrent unaniem gunstig advies uit.

Op 27 april 1999 gaf de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring.

Dit ontwerp van besluit werd evenwel niet goedgekeurd door de Vlaamse regering omdat het in conflict dreigde te komen met de uitgangspunten van de DG IV van de Europese Commissie die in principe slechts een staatssteun van 50% aanvaardbaar acht.

FILM

Beleidsbrief Film in Vlaanderen

Het betreft hier een advies dat op eigen initiatief van de Vlaamse Mediaraad werd geformuleerd.

Dit standpunt omvat slechts enkele algemene krachtlijnen, gezien de korte termijn waarbinnen de Vlaamse Mediaraad wou reageren.

De Raad opteert ervoor om te spreken over een audiovisueel beleid en fonds, in plaats van een filmbeleid en filmfonds. De Raad ondersteunt de creatie van een verzelfstandigd audiovisueel fonds, mits een beter evenwicht in de vertegenwoordiging.

De verhoging van financiële middelen is een goede zaak. Wel kan exclusieve afhankelijkheid van overheidssubsidiëring een aantal gevaren inhouden.

Het is belangrijk op gemeenschapsniveau effectief werk te maken van een concrete stimulering van de audiovisuele sector via de articulatie van directe en indirecte omgevingsfactoren.

Daarenboven dient de Vlaamse overheid de federale overheid onder druk te zetten om werk te maken van de aanvullende maatregelen die tot de federale bevoegdheden behoren.

De Vlaamse Mediaraad stelt vast dat de mogelijkheden die Europa biedt, tot op heden eerder onderbenut bleven.

Tot slot vraagt de Vlaamse Mediaraad een uitbreiding van het takenpakket van het audiovisueel fonds.

Bij decreet van 13 april 1999 (Belgisch Staatsblad, 23 september 1999) wordt de Vlaamse regering gemachtigd om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds.

De Vlaamse Mediaraad werd alvast gevolgd in de opmerking omtrent de benaming van het Fonds, terwijl het takenpakket van het Fonds daarentegen niet werd uitgebreid.

Op het ogenblik van de redactie van dit jaarverslag (april 2000) was het Vlaams Audiovisueel Fonds nog niet operationeel.

PERS

Opleiding journalisten

Het betreft hier een advies dat op eigen initiatief van de Vlaamse Mediaraad werd geformuleerd.

Met 17 ja-stemmen en 1 onthouding steunt de Vlaamse Mediaraad het initiatief om een post-academische journalistenopleiding uit te bouwen op universitair niveau. In Vlaanderen bestaat nog geen specifieke journalistenopleiding en met dit initiatief wil men versnippering tegengaan en kwaliteit stimuleren. Toch benadrukt de Vlaamse Mediaraad dat het beroep van journalist, zoals elders in Europa, een open beroep moet blijven.

KABEL

Televisie-aanbod via de kabel

Het betreft hier een advies dat op eigen initiatief van de Vlaamse Mediaraad werd geformuleerd.

Aanleiding voor het advies was de aankondiging van de gemengde kabelmaatschappijen om nog in 1999 het kabelaanbod te segmenteren. De pers meldde dat de kabelmaatschappijen een groot deel van de omroepen uit het huidige basispakket zou verwijderen en bijgevolg het basispakket aan een "lager" tarief zou aanbieden. De overige omroepen zouden dan tegen betaling à la carte aan de kijker worden aangeboden.

De Vlaamse Mediaraad buigt zich in het advies over het bestaande kabelaanbod en maakt een kritische analyse van de argumenten van de kabelmaatschappijen voor segmentering.

De Vlaamse Mediaraad besluit het advies met een aantal aanbevelingen voor de toekomst en komt tot de belangrijke conclusie dat een zo ruim en zo gediversifieerd mogelijk basispakket behouden moet blijven tegen ongeveer de bestaande abonnementsprijs.

Op het ogenblik van de redactie van dit jaarverslag (april 2000) was nog geen segmentering van het kabelaanbod doorgevoerd.